

Toetsbeleid 2025-2027

Inhoud

Visie op toetsing.....	2
Wat toetsen wij?.....	3
Hoe toetsen wij?.....	3
Hoe borgen wij onze kwaliteit?	8
Bijlage 1: Toetsprotocol.	9

Visie op toetsing.

Op het Sint-Janslyceum begrijpen we toetsing als meer dan een middel om kennis en vaardigheden te meten; het is een belangrijk instrument om groei en ontwikkeling te stimuleren. Deze visie richt zich zowel tot docenten als ouders. Toetsing ondersteunt een onderwijsomgeving waarin leerlingen en docenten samenwerken, gebaseerd op vertrouwen, professionaliteit en lef. Het biedt waardevolle inzichten in de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen en maakt zichtbaar wat zij al beheersen en waar nog groeikansen liggen.

Professionaliteit is een kernwaarde van de school en toetsing moet recht doen aan de leerdoelen en het niveau van de leerlingen. Wij hanteren toetsdeskundigheid als kernwaarde: docenten krijgen continue scholing, werken nauw samen en evalueren de toetsprocedures om de kwaliteit, eerlijkheid en transparantie te waarborgen. Door het gebruik van duidelijke beoordelingsmodellen, toetsmatrijzen en het toepassen van het vierogenprincipe, zorgen wij dat elke toets een rechtvaardig en betrouwbaar beeld geeft van het leerproces.

Naast summatieve toetsen, die het eindresultaat meten, is er bij ons ook aandacht voor formatief handelen. Dit betekent dat toetsing dient als een terugkoppelingsinstrument. Leerlingen ontvangen concrete en doelgerichte feedback, zodat zij precies weten wat hun sterke punten zijn, waar verbetering mogelijk is en hoe zij hun talenten verder kunnen ontwikkelen. Deze aanpak biedt tevens extra kansen voor hoog- en meerbegaafde leerlingen om zich te verdiepen, te verrijken of zelfs versneld te ontwikkelen.

Eerlijkheid en verantwoordelijkheid liggen ten grondslag aan ons toetsbeleid. Duidelijke toets afspraken, heldere richtlijnen voor toegestane hulpmiddelen en het serieus nemen van fraude dragen bij aan een cultuur waarin transparantie en betrouwbaarheid centraal staan. Dit beleid vormt de basis voor belangrijke beslissingen, waaronder determinatie.

Onze visie op toetsing sluit naadloos aan op de bredere onderwijsdoelen van het Sint-Janslyceum. We begeleiden leerlingen niet alleen in het vergaren van kennis, maar stimuleren hen ook om te ontdekken wat het betekent om integer en verantwoordelijk te handelen. Door toetsing als een integraal onderdeel van het curriculum in te zetten, versterken we het leerproces, motiveren en inspireren we leerlingen en bieden we ze handvatten om zich integer en verantwoordelijk te handelen. Alle leeractiviteiten op onze school dragen zo bij aan een effectieve, doelgerichte en verantwoorde toetsing, waarbij de ontwikkeling van elke leerling centraal staat.

Wat toetsen wij?

Op ons school staat toetsing centraal als een middel om niet alleen vakspecifieke kennis en basisvaardigheden in kaart te brengen, maar ook bredere competenties die bijdragen aan de algehele ontwikkeling van onze leerlingen. Dit betekent dat we zowel de cognitieve kennis als de praktische en sociale vaardigheden van leerlingen meetbaar maken, zodat we een compleet beeld krijgen van hun leerprestaties en groeimogelijkheden.

Om de prestaties van leerlingen te beoordelen, zetten we een breed scala aan toetsinstrumenten in. Leerlingen kunnen cijfers behalen voor onder andere proefwerken, schriftelijke en mondelinge overhoringen, en specifieke toetsen die gericht zijn op vaardigheden zoals spreken, luisteren, bewegen, samenwerken en presenteren. Bovendien spelen spelen werkstukken, practica en huiswerkopdrachten een belangrijke rol in ons toetsproces, waardoor er ruimte is voor het tonen van zowel inzet als begrip.

Naast de vakinhoudelijke resultaten wordt ook veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van loopbaancompetenties. Dit doen we via het loopbaandossier, waarin leerlingen bewijsstukken verzamelen die aantonen hoe zij zich voorbereiden op hun toekomst. Dit proces wordt nauw begeleid door zowel de decaan als de mentor, en de precieze opdrachten en reflectiemomenten hiervoor zijn vastgelegd in het PTA van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB).

Door deze integrale benadering van toetsing zorgen wij ervoor dat deze niet slechts als een momentopname dient, maar als een continu instrument dat bijdraagt aan de brede ontwikkeling van elke leerling. Zowel docenten als ouders spelen hierin een cruciale rol door samen te werken en te zorgen voor een constructieve leeromgeving waarin feedback en ontwikkeling centraal staan.

Hoe toetsen wij?

Op ons school hanteren wij een gestructureerd toetsbeleid dat erop gericht is de leerprestaties van leerlingen op een heldere, eerlijke en transparante wijze inzichtelijk te maken. Hierbij werken we met twee hoofdprogramma's: het Programma van Toetsing Onderbouw (PTO) voor toetsen die meetellen voor de overgang en het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor toetsen die deel uitmaken van het examen. De PTO's zijn toegankelijk via Teams en de PTA's via de website, zodat zowel docenten als ouders op elk moment kunnen zien welke toetsen worden afgenomen, hoe deze worden beoordeeld en hoe het eindcijfer tot stand komt.

Om de kwaliteit van ons toetsbeleid te waarborgen, hanteren we de volgende richtlijnen:

Opbouw van het PTO en PTA

Elk Programma van Toetsing Onderbouw (PTO) en elk Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) is zo ontworpen dat het een haalbaar en beheersbaar toetsproces garandeert. Deze programma's bieden leerlingen een helder overzicht van de diverse toetsvormen, de lesstof die aan bod komt en de bijbehorende beoordelingscriteria. Daarbij wordt expliciet vastgesteld welke onderdelen van het totale toetsprogramma met welke toetsen worden beoordeeld, zodat zowel docenten als ouders precies weten hoe de verschillende aspecten van het leerproces worden gewogen en geëvalueerd.

Beoordeling en toetskwaliteit

We werken met een beperkt aantal cijfers per vak en zetten formatieve handelen in om leerlingen inzicht te geven in hun ontwikkeling. Alle summatieve toetsen zijn zo opgezet dat zij valide, betrouwbaar, uitvoerbaar en transparant zijn.

We hanteren een variatie aan toetsvormen die nauw aansluiten bij de gestelde leerdoelen:

Proefwerken (PW): In de onderbouw meestal 50 minuten, in de bovenbouw tijdens toetsweken tot 100 minuten. Weging maximaal 3 (OB) of percentage (BB).

Schriftelijke overhoringen (SO): Beperkte hoeveelheid stof, duurt een deel van de les, weging 1 (OB) of percentage (BB).

Schoolexamens (SE): Onderdeel van het examen, met specifieke kenmerken in het PTA en examenreglement. Weging wordt weergegeven in percentages.

Praktische opdrachten (PO): Denk aan verslagen, creatieve werkstukken, practica, mondelinge presentaties of motorische vaardigheden bij LO. Weging maximaal 3, als een PO een onderdeel van het SE is, dan worden die weergegeven in percentages.

Taalportfolio: Het taalportfolio wordt binnen verschillende talen ingezet en richt zich op het leerproces. Drie keer per jaar, na elke toetsweek, krijgen leerlingen een cijfer dat hun voortgang in het portfolio weergeeft. Dit cijfer helpt om inzicht te geven in hun ontwikkeling. Voor toetsweek 4 moet het portfolio volledig zijn afgerond; op dat moment wordt er een eindcijfer toegekend.

Toetsplanning en regels

Er geldt dat toetsen minimaal 7 dagen van tevoren in Magister of in de agenda worden vermeld. Elke afdeling hanteert een evenwichtig toetsschema, om zo een geordend en voorspelbaar toetsproces te realiseren. Daarnaast is het aantal toetsen zorgvuldig afgestemd op de leerdoelen, zodat de toetsdruk beperkt blijft. Dit zorgt ervoor dat leerlingen minder stress ervaren, zich beter kunnen concentreren en daardoor gemotiveerder en succesvoller zijn in hun leerproces:

Maximaal **8 summatieve toetsen** en/of opdrachten per schooljaar per vak (cijfers die behaald worden tijdens een projectweek tellen hier niet mee). Hierbij maken we geen onderscheid in verschillende vakken, 1-uurs of 4-uurs vakken.

De toetsen en/of opdrachten die hieronder vallen zijn:

- proefwerken
- overhoringen (schriftelijk en mondeling)
- toetsen die vorderingen meten in het spreken, luisteren, bewegen, samenwerken, presenteren of in andere, specifiek aan een vak gebonden vaardigheden
- werkstukken
- practica
- huiswerkopdrachten voor een cijfer

- **Aantal toetsen/deadlines per dag en week**

Buiten toetsweken:

Onderbouw: max. **1 toets per dag**, max. **3 per week én 1 deadline**.

Bovenbouw: max. **2 toetsen/deadlines per dag**, max. **5 toetsen/deadline per week**.

Tijdens toetsweken:

Onderbouw: max. **2 toetsen per dag** (m.u.v. gymnasium, één toetsdag max 3 toetsen)

Bovenbouw: streven naar max. **2 toetsen per dag**.

Wij streven ernaar de toetsweek in de onderbouw te beperken tot maximaal 5 dagen en in de bovenbouw tot 6 dagen. De dag voorafgaand aan een toetsweek – mits dit geen weekend betreft – is het lesrooster aangepast naar een 40-minuten rooster tot en met het 7e uur. Daarnaast is de week voorafgaand aan een toetsweek vrij van toetsen en deadlines, zodat deadlines voor praktische opdrachten buiten deze weken worden vastgesteld.

Na elke toets wordt deze in een reguliere les uitgebreid nabesproken middels een toetsanalyse. Uitzonderingen op dit beleid kunnen worden gemaakt door de teamleider of directie, zodat we flexibel blijven inspelen op specifieke omstandigheden.

Toetsbeleid en toetsprogramma

Ons toetsbeleid en het bijbehorende toetsprogramma zijn zorgvuldig vastgelegd en altijd toegankelijk voor zowel leerlingen als docenten. Het volledige toetsrooster is te raadplegen via Zermelo of Magister, zodat iedereen goed op de hoogte is van de planning.

In de onderbouw wordt de toetsstof drie weken voor de toetsweek via TEAMS gedeeld. Zo hebben leerlingen voldoende tijd om zich goed voor te bereiden. Tijdens toetsweken is Magister gesloten, zodat de volledige aandacht uitgaat naar het maken van toetsen en afleiding tot een minimum wordt beperkt.

Om toets- en werkdruk evenwichtiger over de periode te spreiden en ongeplande piekmomenten of verkapte toetsweken te voorkomen, streven we naar een transparanter en beter beheersbaar leer- en toetsklimaat voor zowel leerlingen als docenten.

Daarom wordt vanaf schooljaar 2025-2026 van alle teams verwacht dat zij voorafgaand aan iedere lesperiode een planning opstellen per periode en per leerjaar. Hierin worden toetsmomenten en belangrijke deadlines vastgelegd.

Toetsorganisatie

Om de toetsweken zo eerlijk en ordelijk mogelijk te laten verlopen, gelden tijdens deze weken de volgende afspraken met betrekking tot ziekteverzuim:

Ziekmelden vóór aanvang van de dag

- Leerlingen (of ouder(s)/verzorger(s)) dienen zich op elke dag van afwezigheid **telefonisch ziek te melden tussen 08:00 en 08:30 uur** bij de betreffende teamleider of leerlingcoördinator.
- Deze ziekmelding moet **dagelijks worden herhaald** zolang de leerling afwezig is.

- Ziekmeldingen die **na 08:30 uur** binnenkomen, worden beschouwd als een **onregelmatigheid**, tenzij er sprake is van een aantoonbare uitzonderlijke situatie. In dat geval dient de ziekmelding alsnog officieel te worden doorgegeven.

Ziekte in de loop van de dag of tijdens een toets

- Indien een leerling zich **tijdens de schooldag** ziek voelt, meldt hij/zij zich **direct bij de teamleider of leerlingcoördinator** vóór vertrek van school.
- Er wordt ter plekke beoordeeld of de leerling in staat is (geheel of gedeeltelijk) de toets te maken.
- Gaat een leerling naar huis zonder overleg en officiële afmelding, dan wordt dit beschouwd als een **onregelmatigheid** en telt de toets als **niet gemaakt zonder geldige reden**.

Leerlingen die een extra vak volgen, dienen vooraf in overleg met de leerlingcoördinator te treden als dit vak samenvalt met een ander vak in het toetsrooster. Dit initiatief komt vanuit de leerling, zodat de planning en organisatie hier optimaal op afgestemd kunnen worden.

Inhalen en herkansen van toetsen vinden plaats aan het einde van de lesdag. Deelname hiertoe is uitsluitend mogelijk als de leerling alle lessen van die dag heeft bijgewoond.

Voor leerlingen die recht hebben op extra tijd gelden specifieke regelingen. Deze leerlingen worden per afdeling in een aparte ruimte geplaatst. Anderstaligen die minder dan zes jaar in Nederland wonen, worden gezamenlijk in één lokaal geplaatst en krijgen 30% extra tijd, met een maximum van 30 minuten.

Tijdens toetsweken is de zichtbaarheid van teamleiders cruciaal. Externe surveillanten worden ingezet, maar een actief aanspreekpunt vanuit de school is essentieel voor een soepel verloop. Surveilleren vraagt actieve aanwezigheid, alertheid en kalmte.

Alle toetsen dienen uiterlijk drie werkdagen vóór de afnamedatum aangeleverd te worden, vergezeld van een proces-verbaal.

Onregelmatigheden en fraude (artikel 50)

Bovenbouw

Wanneer een leerling een onregelmatigheid begaat – bijvoorbeeld fraude of zich zonder geldige reden onttrekken aan een toets die deel uitmaakt van het PTA – kan de rector besluiten een passende maatregel te treffen, zoals het toekennen van een cijfer 1. Indien de leerling het niet eens is met deze maatregel, bestaat de mogelijkheid bezwaar in te dienen.

Niet ingeleverd of niet gemaakt werk wordt door een docent niet automatisch met een 1,0 beoordeeld. Leerlingen zijn verplicht het opgegeven werk alsnog in te leveren; als zij dit niet doen, registreert de docent in Magister de code "Inh" (inhaalwerk). Voor examenzaken geldt het examenreglement, dat te vinden is op het portaal van de website. Indien een leerling of ouder een officiële klacht wil indienen, geschiedt dit in samenspraak met de wettelijk vertegenwoordigers.

Onderbouw

Als fraude bij de leerling bewezen is: vakdocent informeert de leerlingcoördinator en plaatst een 1,0 in magister

Bij gemiste toets of niet inleveren van werk:

- Gemiste toets: Leerling haalt de toets in tijdens het inhaalmoment op de eerstvolgende mogelijkheid (docent zorgt dat de toets ook klaar ligt).
- Wanneer werk niet is ingeleverd, spreekt de vakdocent een nieuwe inleverdatum af met de leerling. Als de leerling ook op deze nieuwe datum niet inlevert, wordt er een 1 als cijfer toegekend. Dit cijfer is definitief en kan niet worden herzien.

Examineringsproces

Het examineringsproces op onze school is zorgvuldig georganiseerd en kent meerdere betrokken partijen, zodat iedere stap binnen het proces duidelijk is vastgelegd en verantwoord kan worden. Dit proces wordt ondersteund door de volgende rollen:

- **Directie:** Zij stelt de beleidskaders vast waarbinnen het examineringsproces plaatsvindt.
- **Examencommissie:** De commissie bestaat uit vier (streven is vijf in schooljaar 2025-2026) vertegenwoordigers van verschillende afdelingen, aangevuld met de examensecretaris. Zij controleren de beleidskaders – waaronder het toetsprotocol en examenreglement – en evalueren de uitvoering van de deelprocessen, zodat de wettelijke juistheid en de kwaliteit van de toetsing altijd gewaarborgd zijn.
- **Examensecretaris:** Als examenexpert draagt de examensecretaris zorg voor de praktische regie, monitort hij het proces en geeft hij feedback aan teamleiders en vakgroepen over de kwaliteit van zowel de inhoud als de uitvoering van de schoolexaminering. Tevens ondersteunt de examensecretaris de rector bij het organiseren en afnemen van het eindexamen.
- **Managementteam:** Zij faciliteren de vakgroepen door tijd en deskundigheid beschikbaar te stellen en sturen aan op basis van het toetsbeleid.
- **Onderwijscommissie:** Om de continue kwaliteitszorg verder te versterken, starten we in het schooljaar 2025–2026 met de ontwikkeling van deze commissie. De onderwijscommissie bewaakt en verbetert continu de kwaliteit van het onderwijs door processen te monitoren, het curriculum bij te sturen en management en docenten te adviseren. Tevens stimuleert zij de professionele ontwikkeling en faciliteert zij een systematisch feedbacksysteem van leerlingen, docenten en ouders, zodat ons onderwijs toekomstgericht en van hoge kwaliteit blijft.
- **Toetsexperts binnen de examencommissie en vakgroepen:** Deze experts ondersteunen docenten bij de kwaliteitsborging van de schoolexaminering en dragen bij aan de verbetering van toetskwaliteit en planning.
- **Vakgroepen/Docenten:** Zij stellen het PTA en PTO op, ontwikkelen de toetsen en de schoolexamens en zorgen voor een correcte uitvoering van het examineringsproces.

Hoe borgen wij onze kwaliteit?

Op onze school staat toetsing centraal als instrument om niet alleen de kennis en vaardigheden van leerlingen te meten, maar ook om het onderwijs continu te verbeteren. Wij hanteren hiervoor een zorgvuldig kwaliteitsborgingssysteem waarin toetsing valide, betrouwbaar en uitvoerbaar is. De administratieve verwerking van toetsen ligt bij de vakgroepen, die werken volgens een vastgestelde jaarplanning, terwijl de examensecretaris het toetsproces monitort en waar nodig bijstuurt. Daarnaast streven we ernaar binnen elke vakgroep minimaal één toetsexpert aan te stellen, zodat de benodigde kennis en vaardigheden aanwezig zijn en deskundigheidsbevordering kan worden gefaciliteerd wanneer dat nodig is.

Binnen het examineringsproces worden alle deelprocessen vastgelegd volgens de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act), waarbij het vier-ogenprincipe wordt toegepast bij de ontwerp- en beoordelingsfasen van toetsen. Ons toetsbeleid is erop gericht te leren en verbeteren, waarbij schoolresultaten en toetsdruk structureel en systematisch worden geëvalueerd. Dit beleid, dat onder andere bepaalt dat schoolexamens worden afgenomen in het examen- en voorexamenjaar en elke twee jaar wordt herzien, is vastgelegd in het toetsprotocol dat als bijlage bij het beleid is opgenomen. Bovendien analyseren docenten toetsresultaten samen met collega's of binnen de vakgroep; indien het percentage onvoldoendes boven de 35% uitkomt, wordt de analyse gedeeld met de teamleider en bij PTA-toetsen tevens met de examensecretaris.

Vakgroepen zorgen tevens voor een heldere structuur in het onderwijsprogramma door hun vakwerkplan op te stellen, waarin leerdoelen, toetsing, lesstof en toetsvormen worden vastgelegd. De examencommissie evalueert op basis van een evaluatieplan het gehele examineringsproces met een jaarlijks verslag en verbeterplan, terwijl na iedere toetsweek via een enquête de kwaliteit van de toetsing en de organisatieregelingen wordt geëvalueerd. Deze samenhangende aanpak waarborgt dat ons toetsbeleid zowel door docenten als ouders ten goede komt aan een continue kwaliteitsverbetering van ons onderwijs.

Toetsexpert

Ons doel is de toetsing binnen onze school zorgvuldig te organiseren door gebruik te maken van gespecialiseerde toetsexperts. Binnen de examencommissie spelen deze experts een cruciale rol in de kwaliteitsborging van de schoolexaminering en ondersteunen zij docenten bij het opzetten en evalueren van toetsen. Daarnaast streven we ernaar binnen elke vakgroep toetsexperts aan te stellen, die hun expertise inzetten bij de ontwikkeling van toetsen en hun kennis actief delen met collega's.

In het schooljaar 2025–2026 worden tien docenten opgeleid tot toetsexperts, waarvan 6 experts deel gaan nemen in de toetscommissie, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van de feedback en feedforward. Dit vormt een essentieel onderdeel van onze kwaliteitsborging: we zorgen er zo voor dat onze toetsing valide, betrouwbaar en effectief blijft.

Door structureel te investeren in toetsdeskundigheid binnen de vakgroepen en de examencommissie bouwen we aan een duurzaam systeem, waarin de kwaliteit van toetsing continu wordt geëvalueerd, verbeterd en gewaarborgd, wat ten goede komt aan het leerproces van onze leerlingen.

Bijlage 1: Toetsprotocol.

Dit toetsprotocol biedt richtinggevende kaders en kwaliteitseisen voor de vervaardiging, afname en correctie van toetsen.

Uitgangspunten toetsprotocol:

Het protocol betreft alle summatieve schriftelijke toetsen. Voor alle summatieve toetsen gelden de in het leerlingenstatuut onder hoofdstuk 15 'toetsing' vastgelegde regels, zie de schoolsite.

Kwaliteitseisen van toetsen:

Bij de toetsconstructie hanteren wij, waar mogelijk, het **vierogenprincipe**. Dit betekent dat toetsen worden samengesteld door de vakgroep en vervolgens ter controle worden voorgelegd aan één of meerdere collega's. Op deze manier waarborgen we de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van onze toetsen.

- Toetsen moeten aansluiten bij het niveau en de leerdoelen van de betreffende afdeling.
- De vakgroep werkt toe naar het gebruik van een toetsmatrix, waarin de verhouding tussen begrips-, toepassings- en inzichtsvragen wordt vastgelegd. Dit zorgt voor een transparante toetskwaliteit en een aansluiting op de doorlopende toetslijn.
- Elke toets wordt voorzien van een transparant beoordelingsmodel/correctiemodel met een duidelijke normering.
- Toetsen worden standaard opgemaakt in Arial, puntgrootte 12, een lettergrootte die ook geschikt is voor leerlingen met dyslexie.

Kwaliteitseisen afname van toetsen:

- Een summatieve toets wordt alleen afgenomen als deze minimaal 7 dagen van tevoren met de bijbehorende stofomschrijving in Magister of agenda is vermeld.
- De toets moet binnen de vastgestelde tijd haalbaar en goed uitvoerbaar zijn voor leerlingen.
- Alle leerlingen binnen hetzelfde leerjaar en afdeling krijgen per schooljaar dezelfde summatieve toetsen met een gelijke omvang en inhoud. Indien meerdere versies worden gebruikt, moeten deze inhoudelijk gelijkwaardig zijn.

Kwaliteitseisen correctie van toetsen:

- Leerlingen ontvangen het resultaat van hun gemaakte werk binnen tien werkdagen na de afnamedatum.
- Elke toets wordt met de leerlingen nabesproken, zodat zij inzicht krijgen in hun prestaties en verbeterpunten. Dit dient te gebeuren voordat de volgende toets wordt afgenomen.
- Leerlingen en ouders/verzorgers hebben recht op inzage in de toetsanalyse van het gemaakte werk. Zij kunnen ook inzicht krijgen in de opmerkingen in Magister, maar de toetsen gaan niet mee naar huis. Afspraak maken met de desbetreffende docent is wel altijd mogelijk.
- Afwijkingen in de normering zijn alleen mogelijk in overleg met collega's binnen de vakgroep.
- Toetsen worden binnen de vakgroep besproken, waarbij opmerkingen kunnen leiden tot verbeteringen qua inhoud, vormgeving of normering. Toetsexperts hebben hierin een adviserende rol. Afspraken hierover worden vastgelegd en gecontroleerd door de vakgroepvoorzitter.
- Toetsen die onderdeel zijn van het schoolexamen worden conform het examenreglement op school bewaard.